



Ungt Entreprenørskap: Innspill til Norges handlingsplan for bærekraftsarbeidet

Ungt Entreprenørskap er en ideell, landsdekkende organisasjon som jobber i hele utdanningsløpet i samarbeid med utdanningssystemet, næringslivet og andre aktører for å utvikle barn og unges kreativitet, skaperglede og tro på seg selv. «Vi skal inspirere unge til å tenke nytt og til å skape verdier» - for seg selv og for andre, det er vår visjon. I Norge når vi årlig 120.000 elever og studenter gjennom våre programmer.

Ungt Entreprenørskap stiller oss bak innspillet fra FN Sambandet på bærekraftsmål 4. Vi har i mange år samarbeidet tett med FN Sambandet i vårt bærekraftsarbeid opp mot utdanningssystemet. Vi opplever at bærekraft har blitt viktigere og viktigere siden FNs bærekraftsmål ble vedtatt i 2015. Vi har sett større engasjement fra elever og studenter og et større behov i hele utdanningsløpet for å jobbe konkret med aktiviteter og programmer som bygger kunnskap om bærekraftsmålene og et bærekraftig samfunn. I tillegg er «bærekraftig utvikling» nå et tverrfaglig mål i de nye læreplanene for grunnutdanningen innført høsten 2020. Derfor er FNs bærekraftsmål ofte utgangspunktet for elever og studenter når de skal finne løsninger på samfunnsproblemer i våre programmer. Utfordringene verden står overfor gir også muligheter for unge entreprenører til å finne løsninger. Slik kan elever og studenter både lære mer om bærekraftig utvikling, samtidig som de finner konkrete løsninger for fremtiden.

Bærekraftsmål 4 «God utdanning» er viktig for vårt arbeid. Delmål 4.7 sier at “alle elever og studenter skal få kompetanse til å kunne fremme bærekraftig utvikling”. Nå som bærekraftig utvikling står tydelig frem i alle læreplaner er arbeidet ikke ferdig – det har nettopp begynt. Det trengs praktiske verktøy og læremidler for at Norge skal nå mål 4.7. Dette kan våre programmer bidra med på alle nivåer, gjerne i samarbeid med kommuner, fylkeskommuner og utdanningsinstitusjoner, for å oppfylle deres oppgave som bærekraftig samfunnsutvikler.

Eksempelvis har de aller fleste av de 2500 ungdomsbedriftene som etableres årlig i regi av Ungt Entreprenørskap en forretningside som er basert på bærekraftig utvikling, eller de har elementer i forretningsideen som vektlegger bærekraft. Ungt Entreprenørskap har sammen med våre samarbeidspartnere utviklet eget materiell for at ungdomsbedriftene skal kunne jobbe godt med bærekraft. Dette gir elever på videregående skole både kunnskap om bærekraftig utvikling og reell erfaring med bærekraft i forretningsmodeller og utvikling av produkter og tjenester. Vi tror dette er avgjørende kompetanser for fremtiden.

Fagfornyelsen og læreplanene som er innført høsten 2020 vektlegger bærekraftig utvikling som et tverrfaglig og sentralt tema. Samtidig er dybdelæring, problemløsning, kreativitet, nyskaping og innovasjon også sentrale føringer på hvordan elevene skal lære. Denne koblingen er for oss viktig. Gjennom arbeid med elevbedrifter i ungdomsskolen, ungdomsbedrifter i videregående og studentbedrifter i høyere utdanning kan elever og studenter finne løsninger som gjør at verden går i en mer bærekraftig retning.



Helhetlig fokus på bærekraftig utvikling.

Med innføring av bærekraftig utvikling i læreplanverket skal elever få kompetanse til å kunne fremme bærekraftig utvikling. Skolen har frem til nå vektlagt klima og miljø, men med en helhetlig tilnærming til bærekraft er det viktig at elevene også får kompetanse på hvordan økonomi og sosiale forhold bidrar til bærekraftig utvikling. Vi mener en styrking av entreprenørskap knyttet til bærekraft vil gi skolene et godt verktøy for å jobbe med mål 4.7 i praksis.

Målgruppe og mål: Hvem skal handlingsplanen rette seg mot og hva skal vi oppnå?

Ungt Entreprenørskap mener at en av de viktigste målgruppene som handlingsplanen skal rette seg mot er ungdom generelt og ungdom i utdanning spesielt. Vi jobber i hele utdanningsløpet fra barnetrinn til høyere utdanning. Våre erfaringer er at bærekraftsmålene er svært viktige på alle nivåer, og at godt materiell som kommuniserer målene på en enkel, kreativ og interaktiv måte gir gode refleksjoner og stort engasjement fra de unge. Derfor mener vi at handlingsplanen burde være tilgjengelig for barn og unge til å bruke i hverdagen sin på skolen og i studiene.

Det er viktig at også lærere og forelesere bør kunne bruke handlingsplanen i deres arbeid med ungdom. Særdeles viktig er at dette brukes aktivt i lærerutdanningene som en integrert del av studien.

Innretning: Hvordan bør vi legge opp selve dokumentet for at det skal bli et nyttig verktøy for næringsliv, sivilsamfunn, akademia og offentlig sektor?

Dokumentet bør være mye mer enn et dokument. Det bør være digitalt, interaktivt og noe som tiltrekker og engasjerer unge mennesker. Det bør inkludere filmer, klarspråk, quiz og annen aktivitet på sosiale medier som kan trekke frem viktige deler av handlingsplanen og gjøre den levende. Den må ikke bare bli et statisk dokument, men det må bygges aktivitet rundt planen når den lanseres og underveis i perioden mot 2030.

I Ungt Entreprenørskap opplever vi at ungdom er svært opptatt av temaene som trekkes fram i bærekraftsmålene, og at de gjerne vil kunne bidra til endring. Hvis dokumentet er mer enn bare en skriftlig plan, så kan vi enkelt ta det inn i våre programmer og bruke det til å aktivisere tusenvis av ungdom i Norge til å bidra.

Samtidig må dokumentet ha nok faglig innhold som gjør at dette kan brukes som referansemateriell av lærere og akademia. Den må ha gode referanser til forskning og faglig sterke forankringer som kan brukes på alle nivåer av utdanningsløpet.



I tillegg må handlingsplanen enkelt kunne deles opp i mindre deler for at det kan kobles til forskjellige fagområder uten at man må lese hele dokumenter. For eksempel noen korte filmsnutter som oppsummerer tiltak i hvert bærekraftsmål og motiverer elever/studenter til å utforske dette i mer dybden.

Problembeskrivelse: Hvilke utfordringer står i veien for å nå bærekraftsmålene i Norge innen 2030? Hvilke dilemmaer møter din sektor, og hvordan skal vi løse disse dilemmaene?

Generelt for ideell sektor er finansiering av aktivitet rettet mot bærekraftsmålene en utfordring, særlig i et samfunn rammet av Covid-19 restriksjoner og effekten dette har på private bidragsytere til ideelle organisasjoner. Ungt Entreprenørskap opplever at det har blitt tøffere å samle inn støtte til vår aktivitet selv om det vi gjør er mer relevant en noensinne for å få et omstillingsklart og bærekraftig Norge.

En annen utfordring kan være at mål delvis er oppnådd, men at dette fører ikke til de endringene som er ønsket i samfunnet. Et godt eksempel kan være delmål 4.7 som er delvis oppnådd gjennom Kunnskapsløftet 2020 og innføring av nye fagplanene høsten 2020. Her er bærekraftig utvikling ett av de tverrfaglige temaene for grunnopplæringen. Det vi opplever er at selv om dette står tydelig i læreplanene, så er det fortsatt en stor jobb som må gjøres for at unge skal lære om bærekraftig utvikling og at lærere kan undervise på en måte som gir en effekt for Norge.

Bærekraftig utvikling må også mye sterkere inn i lærerutdanningen. Her må lærerstudentene tilegne seg kompetanse på bærekraftig utvikling og få verktøy de kan benytte i egen undervisning. Vi har godt samarbeid med flere lærerutdanninger hvor vi kobler entreprenørskap og bærekraft, men det må sterkere føringer på plass i rammeplanene for at alle lærerstudenter skal få erfaring og kompetanse med å undervise innen bærekraftig utdanning.

Ungt Entreprenørskap, ofte i samarbeid med andre ideelle aktører og arbeidslivsaktører, tilrettelegger for at ungdom lærer om bærekraftig utvikling ved å gjøre. De får praktisk erfaring ved å bygge opp og drive en bærekraftig bedrift. Her er bærekraftsmålene ikke bare noe ungdom lærer om, men gjennom utdanningen får de her jobbe i praksis for å nå dem. Og dermed er vi nærmere å jobbe mot delmål 4.7 "alle elever og studenter skal få kompetanse til å kunne fremme bærekraftig utvikling".

Derfor er det viktig at handlingsplanen legger til rette for at ideelle aktører får videreført og styrket støtte til aktivitet som kan bidra til å nå bærekraftsmålene.

Bærekraftig utvikling må også mye sterkere inn i lærerutdanningene. Her må lærerstudentene tilegne seg kompetanse på bærekraftig utvikling og få verktøy de kan benytte i egen undervisning. Vi har svært gode samarbeid med noen få lærerutdanninger hvor vi kobler entreprenørskap og bærekraft, men det må sterkere føringer inn i rammeplanene for at alle lærerstudenter skal få erfaringer og kompetanse med å undervise innen bærekraftig utdanning.



Tiltak: Hvilke konkrete forslag til tiltak bør regjeringen vurdere i handlingsplanen?

Konkrete tiltak som Ungt Entreprenørskap mener bør vurderes er:

- Lærerutdanningen: Bærekraftig utvikling er nevnt i kvalifikasjonsrammeverket under generell kompetanse «....og stimulere til demokratisk deltakelse og bærekraftig utvikling». Dette gir de lærerutdanningene som er motivert mulighet for å implementere bærekraftig utvikling, men det er ikke sterke nok føringer for at alle lærerstudenter skal ha god nok kunnskap om bærekraftig utvikling og ikke minst kompetanse og erfaringer med å undervise for at egne elever skal tilegne seg «...kompetanse til å kunne fremme bærekraftig utvikling. Vårt forslag er at bærekraft styrkes i kvalifikasjonsrammeverket under ferdigheter med et nytt punkt som krever at lærerstudentene skal kunne undervise for at elevene får kompetanse for å fremme bærekraftig utvikling.
- Deling av gode eksempler på oppfylling av mål på tvers av sektor
- Mer støtte til ideelle aktører som bidrar konkret til å oppnå bærekraftsmålene

Vi takker for muligheten til å gi konkrete innspill og ønsker lykke til i videre prosess.